

**Církevní školy, VOŠ,
soukromé školy a
jejich financování**

Historie církevních škol

- Nejvýznamnější nositel vzdělanosti ve středověku
- Jezuitské školy
- Pobělohorské období – náboženská netolerance
- Piaristé – používali Orbis pictus
- Školy bratrské – výuka vedena v češtině, ve dvou stupních
- 18. Stol – tereziánské a josefinské reformy
- Toleranční patent – protestantské školy
- 1855 – konkordát – školy pod církevním dozorem
- 1868 – řízení škol převzal stát a dozor přešel na školní rady, okresní školní rady a zemské školní rady

Církevní školy ve dvacátém století

- Jedněmi z prvních vysokých škol byly bohoslovecké fakulty
- Erární a řadové církevní školy
- Dobrovolná účast k náboženským úkonům
- Postupné omezování výuky náboženství
- Stále však na prvním místě na vysvědčení

Legislativa vztahující se k církevnímu školství

- Kodex kanonického práva (hlava 1)
- Školský zákon
- Zákon o pedagogických pracovnících
- Listina základních práv a svobod
- Bílá kniha

Kodex kanonického práva – hlava 1

CODEX IURIS CANONICI

Učitelská služba církve

Hlava I. Školy

Kán. 796: § 1: Mezi výchovnými prostředky necht' si věřící velmi váží škol, které rodičům obzvláště pomáhají při plnění výchovného úkolu.

§ 2: Rodiče mají úzce spolupracovat s učiteli, kterým svěřili k výchově své děti. Rovněž učitelé jsou povinni při plnění svého úkolu úzce spolupracovat s rodiči, které jsou povinni ochotně vyslechnout. Mají organizovat a mít ve vážnosti rodičovská sdružení a schůzky s rodiči.

Kán. 797: Rodiče mají mít při výběru škol opravdovou svobodu. Věřící proto mají usilovat o to, aby stát uznával tuto svobodu rodičů a při zachování podílné spravedlnosti (iustitia distributiva) také na ně přispíval.

Kán. 798: Rodiče jsou povinni svěřovat své děti školám, které zajišťují katolickou výchovu. Když to nemohou učinit, mají povinnost postarat se o to, aby děti mimo školu obdržely náležitou katolickou výchovu.

Kán. 799: Věřící ať usilují o to, aby státní zákony týkající se formace mládeže ve školách zajišťovaly jí také ve školách náboženskou a mravní výchovu ve shodě se svědomím rodičů.

Kán. 800: § 1: Církvi přísluší právo zakládat a řídit školy jakéhokoliv zaměření, druhu a stupně.

§ 2: Věřící jsou povinni podporovat katolické školy a podle možnosti přispívat k jejich zakládání a vydržování.

Kán. 801: Řeholní instituty, jimž je vlastní výchovné poslání, ať se věrně drží tohoto poslání. Necht' se starají o katolickou výchovu rovněž i ve vlastních školách založených se souhlasem diecézního biskupa.

Kán. 802: § 1: Nejsou-li školy, ve kterých by výchova byla prodchnuta křesťanským duchem, je věcí diecézního biskupa, postarat se, aby takové školy byly založeny.

§ 2: Kde se to ukáže vhodné, ať se diecézní biskup postará o to, aby byly zakládány též odborné, technické a jiné školy, jak si toho vyžadají zvláštní potřeby.

Kán. 803: § 1: Katolická škola je ta, kterou řídí příslušná církevní autorita nebo veřejná církevně právní osoba nebo kterou za takovou uznala písemným dokumentem církevní autorita.

§ 2: Vyučování a výchova na katolické škole musí se opírat o zásady křesťanského učení. Učitelé musí vynikat zdravou naukou a bezúhonným životem.

§ 3: Žádná škola, i když by byla ve skutečnosti katolická, ať nenesé název "katolická škola", leč jen se souhlasem příslušné církevní autority.

Kán. 804: § 1: Církevní autoritě podléhá katolické náboženské vyučování a výchova podávaná v jakékoliv škole nebo předávaná různými hromadnými sdělovacími prostředky. Je věcí biskupské konference vydat pro tuto záležitost obecné směrnice a je povinností diecézního biskupa tuto oblast řídit a bdít nad ní.

§ 2: Místní ordinář ať se pečlivě stará o to, aby osoby vyučující náboženství, také na nekato-lických školách, vyznačovaly se zdravou naukou, svědectvím křesťanského života a pedagogickým uměním.

Kán. 805: Místní ordinář má právo ve své diecézi jmenovat a schvalovat učitele náboženství a také, když si toho žádá dobro náboženství nebo mravů, je odstraňovat nebo žádat jejich odstranění.

Kán. 806: § 1: Diecéznímu biskupu přísluší právo bdít a vizitovat katolické školy na svém území, dokonce i tehdy, když byly založeny nebo jsou řízeny členy řeholních institutů. On také může vydávat předpisy týkající se obecného pořádku katolických škol. Předpisy tohoto druhu jsou závazné také pro školy, které vedou řeholníci při zachování autonomie v oblasti vnitřního řízení těchto škol.

§ 2: Ředitelé katolických škol ať usilují pod dohledem místního ordináře, aby vzdělávání předávané v těchto školách bylo přinejmenším na úrovni škol tohoto druhu příslušného státu.

Tab.č. 42 Vyšší odborné školy - církevní a soukromé; denní studium

ukazatel	Počet
Školy - církevní	12
- soukromé	47
Studijní skupiny ve školách - církevních	54
- soukromých	333
Žáci celkem ve školách - církevních	1 272
- soukromých	6 314
z celkového počtu žáků ženy ve školách - církevních	1 000
- soukromých	4 328
Absolventi za minulý školní rok na školách - církevních	245
z toho ženy	190
- soukromých	1 623
z toho ženy	1 159
Nově přijatí do 1.ročníku škol - církevních	491
z toho ženy	397
- soukromých	2 482
z toho ženy	1 695
Interní učitelé celkem (vč. ředitelů a jejich zástupců) 1)	
- fyzické osoby na školách - církevních	158
- soukromých	505
z toho ženy na školách - církevních	84
- soukromých	331
Externí učitelé celkem 1)	
- fyzické osoby na školách - církevních	174
- soukromých	1 055
z toho ženy na školách - církevních	79
- soukromých	481

Tab.č. 37 Vyšší odborné školy celkem - vč.soukromých a církevních - denní studium

Ukazatel	Absolutně	%
Školy celkem	170	x
Studijní skupiny	1 280	x
Žáci nově přijatí do 1.ročníku celkem	9 786	100,0
z toho ženy	6 679	68,3
Žáci celkem	25 033	100,0
z toho ženy	17 113	68,4
Absolventi za minulý školní rok celkem	6 075	100,0
z toho ženy	4 453	73,3
Interní učitelé celkem (vč. ředitelů a zástupců)		
- fyzické osoby 1)	3 331	100,0
z toho ženy	2 046	61,4
Externí učitelé celkem		
- fyzické osoby 1)	2 560	100,0
z toho ženy	1 296	50,6

1) studium denní a ostatní formy studia

Tab. č. 26 Střední odborná učiliště - církevní a soukromá (denní studium)

Ukazatel	Počet
Učiliště celkem - církevní	1
- soukromá	84
Třídy celkem na učilištích - církevních	11
- soukromých	874
Žáci celkem v učilištích - církevních	216
- soukromých	19 027
z celkového počtu žáků dívky v učilištích - církevních	151
- soukromých	8 603
Nově přijatí do 1.ročníku učilišť - církevních	78
- soukromých	6 906
Absolventi za minulý školní rok v učilištích - církevních	96
z toho dívky	61
Absolventi za minulý školní rok v učilištích - soukromých	5 593
z toho dívky	2 502
Interní učitelé celkem 1)	
- fyzické osoby na učilištích - církevních	14
z toho ženy	12
- soukromých	1 230
z toho ženy	820
Externí učitelé 1)	
- fyzické osoby na učilištích - církevních	3
- soukromých	428

1) bez ředitelů, jejich zástupců, mistrů a instruktorů, studium denní a ostat.formy studia

Tab.č. 21 Střední odborná učiliště celkem - vč.soukromých a církevních - denní studium

U k a z a t e l	Celkem	v tom			
		se zvlášť uprav.plány	učební ¹⁾	maturitní	nástavbové
Školy celkem	508	x	x	x	x
Třídy celkem	7 275	128	5 035	1 324	788
Žáci nově přijati do 1.ročníku	62 201	1 287	41 408	9 101	10 405
z toho dívky	22 643	517	14 741	3 144	4 241
Žáci celkem	175 975	2 466	122 415	32 071	19 023
z toho dívky	61 730	970	42 234	10 750	7 776
Absolventi za min. školní rok	51 621	887	37 469	5 952	7 313
z toho dívky	18 253	351	13 255	1 772	2 875

1) vč.SOU s učebními obory pro absolventy středních škol

Tab.č. 15 Střední odborné školy - církevní ,soukromé, MV a MO - denní studium

Ukazatel	Počet
Školy celkem - církevní	16
- soukromé	200
Školy celkem- Ministerstva vnitra; obrany	8
Třidy celkem ve školách - církevních	88
- soukromých	1 357
Žáci celkem ve školách - církevních	2 121
- soukromých	32 175
Žáci celkem ve školách Ministerstva vnitra; obrany	1 211

Tab č. 12 Gymnázia soukromá a církevní - denní studium

Ukazatel	Počet
Školy - soukromé	52
- církevní	19
Třídy ve školách - soukromých	521
- církevních	230
Žáci celkem ve školách - soukromých	10 500
- církevních	6 375
z celkového počtu žáků dívky ve školách	
- soukromých	5 764
- církevních	3 936

Tab.č. 8 Základní školy - církevní a soukromé, vč. specializovaných tříd

U k a z a t e l	CÍRKEVNÍ	SOUKROMÁ
Školy celkem	23	30
Učebny celkem	331	280
z toho : nevyhovující	5	47
odborné	88	72

Počty církevních škol (2002)

Úroveň vzdělávání \ zřizovatel	Církev	Ostatní	%
Předškolní výchova	20	5 993	0,33
Základní vzdělávání	39	4 949	0,78
Úplné střední vzdělávání	18	333	5,13
Střední odborné vzdělávání	11	893	1,22
Úplné střední odborné vzdělávání	14	1 267	1,09
Vyšší odborné vzdělávání	12	154	7,23
CELKEM	114	13 589	0,83

Zdroj: Ročenka MŠMT pro rok 2001/2 (<http://www.uiv.cz/>).

Problémy církevních škol v ČR

- Absence koncepce (nejednotnost vedení)
- Zakládány chaoticky, často v místech s nedostatečnou poptávkou
- Financování
- Nevyjasněná právní subjektivita církevních škol

Vyšší odborné školy

Cíle vyššího odborného vzdělávání

- Vyšší odborné vzdělávání rozvíjí a prohlubuje znalosti a dovednosti studenta získané ve středním vzdělávání a poskytuje všeobecné a odborné vzdělání a praktickou přípravu pro výkon náročných činností
- Délka v denní formě je 3 roky včetně odborné praxe, u zdravotnických oborů vzdělání až 3,5 roku

- **2005/10 Sb. Vyhláška o vyšším odborném vzdělávání**
- **Akreditace (MŠMT, MZ, MV)**

Nejvyšší možná úplata za vyšší odborné vzdělávání (dále jen "školné") v jednotlivých oborech vzdělání vyšších odborných škol zřizovaných státem, krajem, svazkem obcí nebo obcí se za školní rok stanovuje takto:

Vzdělávací programy ve skupinách oborů vzdělání	Výše školného
82 - Umění a užité umění	5 000,- Kč
41 - Zemědělství a lesnictví	4 000,- Kč
43 - Veterinářství a veterinární prevence	
65 - Gastronomie, hotelnictví a turismus	
72 - Publicistika, knihovnictví a informatika	2 500,- Kč
68 - Právo, právní a veřejnosprávní činnost	
ostatní	3 000,- Kč

Soukromé školy

- Nutnost přeorientovat se na celoživotní vzdělávání
- Moderní metody výuka (e-learning, e-twinning)
- Provoz škol hrazen z rozpočtu krajů - snížení normativu pro soukromé školy

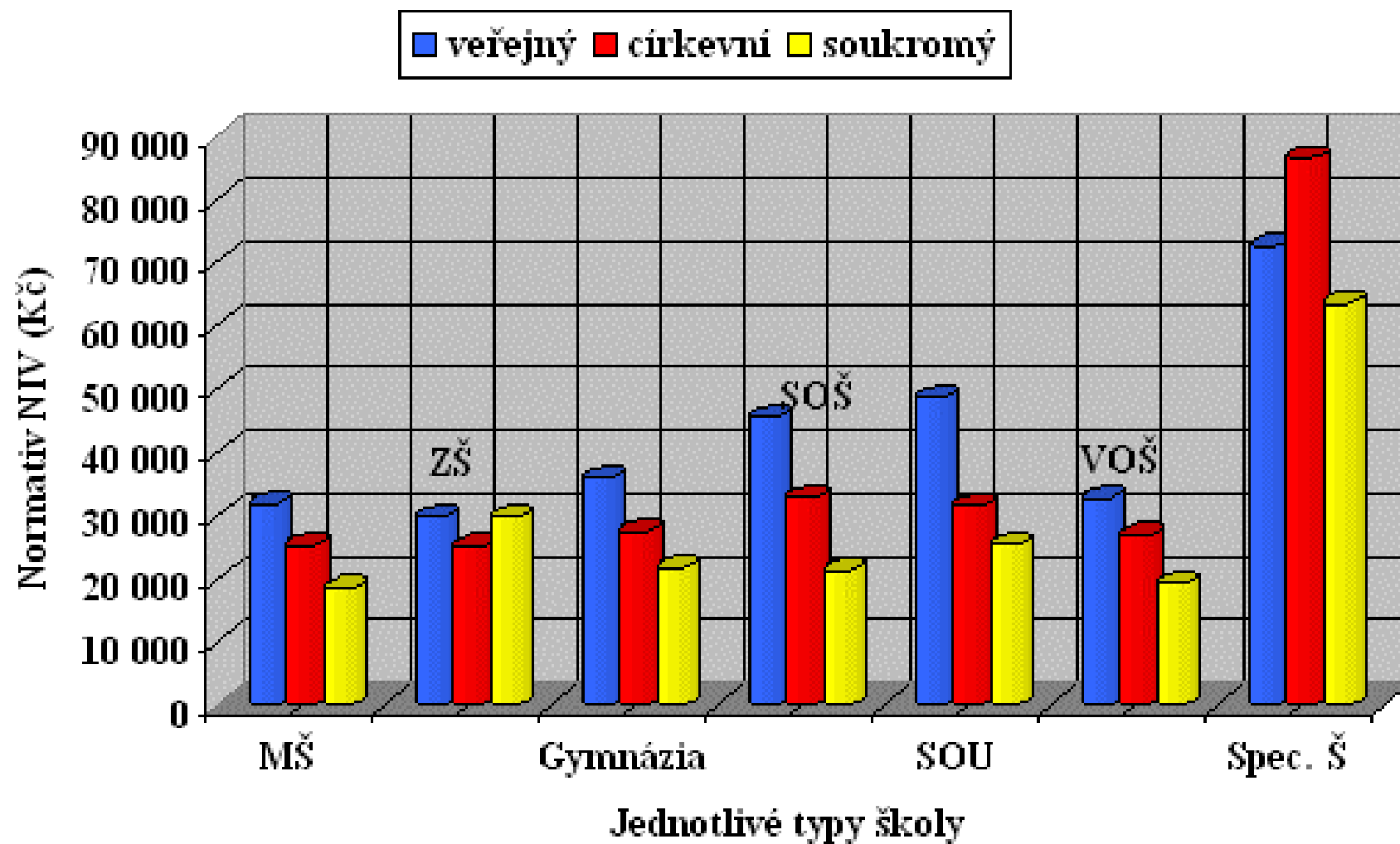
Dotace soukromým školám

- Dotace ze státního rozpočtu se poskytuje
- soukromým školám,
- předškolním a školským zařízením pokud jsou zařazeny do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení uzavřou smlouvu podle tohoto zákona.
- Dotace se poskytuje k financování neinvestičních výdajů souvisejících s výchovou a vzděláváním, u speciálních škol a zařízení i s rehabilitací, a s běžným provozem dané školy nebo zařízení

Normativy soukromých škol

- Ve smyslu ustanovení § 4 odst. 1, 2 a 4 zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů,
- normativy, a to jako roční objem neinvestičních výdajů, mzdových prostředků a zákonných odvodů připadajících na jedno dítě, žáka nebo studenta ve srovnatelném oboru vzdělání a formě vzdělávání ve škole nebo ve srovnatelné školské službě ve školském zařízení zřizovaném krajem nebo ministerstvem
- nebo jako roční objem neinvestičních výdajů, mzdových prostředků a zákonných odvodů připadajících na jedno dítě ve srovnatelné mateřské škole zřizované obcí nebo na jedno dítě nebo žáka ve srovnatelné školské službě ve školském zařízení zřizovaném obcí.

Výše normativů NIV u jednotlivých typů škol podle typu zřizovatele

Normativy

Věková kategorie	Celkové NIV celkem v tis. Kč	výdaje MP+odvody v tis. Kč	ONIV v tis. Kč	Republikové normativy 2005			
				NIV celkem Kč/žáka	MP+ odvody Kč/žáka	ONIV Kč/žáka	Limit PZ Z./1000ž
3 – 5	8 947 171	8 842 604	104 567	33 284	32 895	389	141,625
6 – 14	35 099 756	34 313 875	785 881	35 641	34 843	798	121,374
15 – 18	19 555 121	19 052 096	503 025	46 650	45 450	1 200	150,136
19 – 21	695 785	683 590	12 195	39 880	39 181	699	116,947
elkem	64 297 833	62 892 165	1 405 668				